

PREDGOVOR PRIJEVODU TREĆEG POGLAVLJA KNJIGE *STUDIES IN ETHNOMETHODOLOGY* HAROLDA GARFINKELA

Najutjecajnije djelo Harolda Garfinkela – *Studies in Ethnomethodology* – objavljeno je 1967. godine kao zbornik sačinjen od osam autorskih studija nastalih tijekom 12-godišnjeg razdoblja. Svoje prve koncepte počeo je razvijati kasnih 1930-ih godina, kada se tijekom studija računovodstva i poslovanja na Sveučilištu Newark intenzivno družio s grupom mladih intelektualaca koji su ga zainteresirali za sociologiju. Počeci njegovog rada bili su usmjereni na ulogu objašnjenja (*accounts*) u organizaciji društvenog poretka. Tijekom sedam desetljeća intenzivnog bavljenja etnometodološkim istraživanjima objavljivao je vrlo malo, sve do 2002. godine kada objavljuje drugu knjigu – *Ethnomethodology's Program: Working Out Durkheim's Aphorism* – u kojoj se očituju nove empirijske studije i teorijski pomaci.

Pod utjecajem M. Webera i E. Durkheima, fenomenologije (E. Husserl, A. Schütz, A. Gurwitsch) i T. Parsonsa koji mu je bio mentor na doktorskom studiju na Harvardu, Garfinkel u suradnji s drugim istraživačima koji su se bavili manje-više sličnim idejama razvija specifičan pristup koji će kasnije nazvati etnometodologijom. Među njima najpoznatiji su Edward Rose, Aaron Cicourel (kognitivna sociologija) i Harvey Sacks (konverzijska analiza). Znakovito je da se u literaturi etnometodologiju često naziva pokretom, odnosno kolektivnim

poduhvatom čiji su protagonisti sami sebe “etiketirali” pokušavajući se ograditi od dotadašnje dominantne struje sociološke misli. “Company of bastards”, kako su ih nazivali, napuštaju sociologiju posvećenu pažljivom pojašnjavanju, operacionalizaciji i mjerljivim konceptima usmjeravajući svoju pažnju prema najbanalnijim fenomenima svakodnevnog života.

Prvo poglavlje *Studija*, naslovljeno *Što je etnometodologija?*¹, smatra se svojevrsnim manifestom novog pravca u društvenim istraživanjima koji, Garfinkelovim riječima, za zadaću postavlja proučavanje praktičnih aktivnosti, praktičnih okolnosti i praktičnog sociološkog rasuđivanja kao predmeta empirijskog proučavanja, te nastoji proniknuti u najbanalnije aktivnosti svakodnevnog života kao u fenomene po sebi posvećujući im pažnju koja se obično pridaje izvanrednim događajima.

Pokušavajući proniknuti u metode koje članovi društva koriste prilikom konstituiranja prepoznatljivog smisla društvenog poretka, odnosno konstituiranja samog poretka, Garfinkel u predgovoru naglašava da etnometodološke studije analiziraju svakodnevne aktivnosti kao metode kojima članovi te iste aktivnosti čine vidljivo-racionalnima-i-izvjestivima-za-sve-praktične-svrhe, tj. “objašnjivima”, kao organizacije uobičajenih svakodnevnih aktivnosti. Jedna od zdravorazumskih

¹ Djelomičan prijevod prvog poglavlja *Etnometodoloških studija* na srpski jezik može se naći u Spasić, Ivana (ur.) (1998) *Interpretativna sociologija*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Str. 123-142.

metoda koja se pritom koristi je i dokumentarna metoda interpretacije. Metodu dokumentiranja, odnosno detaljnog prikupljanja empirijskih značajki društvenih činjenica, koristio je Durkheim utemeljujući sociologiju kao disciplinu, suprotstavljajući je konceptu Weberove *verstehen* metode. Garfinkel u svom radu koristi Mannheimovo poimanje dokumentarne metode kao potrage za zajedničkim obrascem koji stoji u pozadini velikog broja sasvim različitih pojava. Pomak u razmišljanjima predstavlja

etnometodološka tvrdnja da dokumentarnu metodu ne koriste samo laici u svakodnevnoj proizvodnji smisla, već je neizbježno koriste i profesionalni znanstvenici/sociolozi u svojim istraživanjima. Koristi se u najrazličitijim socijalnim situacijama kojima osigurava smisao i vjerodostojnost, odnosno objašnjenje. Studija koja slijedi predstavlja detaljnu razradu ovog koncepta pomoću eksperimenta kojim se nastoji objasniti i dokazati njeno korištenje. ■